

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію кандидата політичних наук, доцента
АНДРІЯШ Вікторії Іванівни
«Державна етнополітика України в умовах глобалізації»

Монографію В. І. Андріяш «Державна етнополітика України в умовах глобалізації» присвячено актуальній темі перспективам розвитку етнополітичних процесів в Україні в широкому спектрі їх змістовного наповнення, форм, методів, механізмів і засобів їх регулювання в умовах глобалізації.

Актуальність цього питання пов'язана з тією обставиною, що етнополітична ситуація в країні, з одного боку, характеризується толерантністю, спрямуванням до стабілізації та інтеграції національних меншин в український соціокультурний простір, з іншого – прорахунками влади в етнічній сфері, її неспроможністю адекватно реагувати на виклики глобалізації.

Важливість вивчення державної етнополітики пов'язана також із тим, що гармонійний розвиток української національної держави напряму пов'язаний із необхідністю забезпечення стабільності поліетнічного соціуму, тому що його соціально-культурний, економічний розвиток є головним показником ефективності державної етнополітики в країні.

Правильною є авторська думка щодо того, що «вбудовування» країни в глобальну економічну систему аж ніяк не гарантує згладжування міжнаціональних суперечностей. Саме державна етнополітика є провідною ланкою в управлінні міжетнічними відносинами в Україні, тому що за її допомогою забезпечується національна цілісність держави, гармонізація територіальних етнополітичних взаємин.

Не викликає заперечень авторська думка про те, що для підвищення ефективності державної етнополітики слід систематизувати заходи, що здійснюються державою. Особливо це стосується узгодженості законів та інших нормативно-правових актів. Прийняття нового закону про національні меншини, доповнення та прийняття Концепції державної етнополітичної політики, розробці та прийнятті єдиного «антидискримінаційного» закону, який має визначати такі поняття, як дискримінація, пряма та непряма дискримінація, позитивна дискримінація тощо, та містити перелік конкретних заходів, якими має бути забезпечено дотримання принципу рівного ставлення до національних меншин.

Слід погодитися з автором монографії, що оптимальна державна етнополітика регулювання будується на виваженому співвідношенні принципів централізації – децентралізації, адже в сучасних демократичних правових державах важливою є активна участь усіх суб'єктів етнополітичного процесу у визначенні пріоритетних напрямків державної політики.

У той же час, на наш погляд, викликає сумнів твердження автора, що децентралізація управлінської влади з одночасним упорядкуванням системи розширення можливостей участі представників етнічних спільнот у прийнятті рішень на різних владних рівнях обов'язково призведе до усунення міжетнічних протиріч, що існують.

Центральна роль держави полягає у формуванні стратегії національного розвитку та координації колективних зусиль усіх суб'єктів діяльності у визначеному напрямі.

Логічною є й структурна побудова монографічного дослідження. Цілком зрозуміло, що в першому розділі дослідження розглядаються «Теоретико-методологічні засади формування етнополітики в умовах глобалізації».

У другому розділі вивчаються «Державна етнополітика в сучасному глобалізаційному середовищі: європейський досвід і Україна». Позитивним моментом є те, що автор проводить системне наукове дослідження політико-правової інституціоналізації етнополітичних процесів у країнах ЄС, аналізує концептуальні моделі державного регулювання сучасних етнополітичних процесів в країнах ЄС, що дозволяє розглянути конкретні внутрішні та зовнішні чинники впливу на етнополітичні процеси в Україні у довгостроковій перспективі.

У 3 розділі основна увага приділяється таким питанням як вплив глобалізації на етнополітичні процеси в Україні, у 4 розділі – ефективності державної етнополітики в Україні в умовах глобалізації, у 5-тому – сучасним моделям державної етнополітики та особливостям їх практичного впровадження в Україні.

Автором обґрунтована тенденція, що в умовах трансформації суспільства ігнорування етнічного чинника призводить до деформацій, які можуть спричинити глобальні негативні наслідки, а тому цей фактор у здійсненні реформ є однією з ключових умов етнодержавотворення.

Результати та отримані висновки є достатньо аргументованими, їх достовірність зумовлена тим, що дослідження ґрунтуються на широкій джерельній базі, нормативно-правових документах, використанні необхідної наукової літератури. Викладення матеріалів монографії характеризується логічністю, структура роботи в достатній мірі оптимальна, і в цілому досягається поставлена мета.

У цілому робота справляє позитивне враження. Це оригінальне наукове дослідження, виконане на достатньому професійному рівні. Монографічне дослідження В. І. Андріяш є ґрунтовною, завершеною науковою працею в галузі науки державного управління, яка може бути рекомендованою до друку та використання широким колом науковців та спеціалістів, які долучені на практиці до вирішення питань розбудови сучасної моделі державної етнополітики в Україні в умовах євроінтеграції.

Доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри державної служби
ЧДУ імені П. Могили

О. Н. Євтушенко